

83 . Capidava | Comuna: Topalu | Județ: Constanța | Punct: Centrul de informare turistică, parcare, alee acces centru de informare, căi rutiere, extindere centru de informare | Anul: 2015

Anul: 2015

Cod RAN: 63063.01

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: exploatare/carieră, tip neprecizat, locuire militară, structură de cult/religioasă, amenajare/construcție

Categorii sit: Domestic, Apărare (construcții defensive)

Autori: Vitalie Bodolică, Cătălin Dobrinescu, Mihai Duca, Marius Lascu, Tiberiu Potârniche

Instituții: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Universitatea din București, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Raport

Data de început și data de sfârșit a campaniei: 17.04 – 12.11.2015.

Cu prilejul realizării proiectului de restaurare a cetății de la Capidava, în zona extramurană au fost proiectate o serie de construcții și amplasamente menite să contribuie la dotările necesare introducerii în circuitul turistic al monumentului. În acest scop, au fost proiectate și avizate spre execuție un centru de informare turistică, o parcare, căi rutiere, precum și o alee de acces către centrul de informare, destinată persoanelor cu dizabilități.

Primele cercetări arheologice în zona au demarat la începutul secolului XX inițiate de V. Pârvan și Grigore Florescu. Cercetările au debutat în 1924 și sunt continuate fără mari întreruperi până în prezent.

Obiectivul cercetării a fost acela de identificare și investigare a complexelor arheologice, recuperarea materialelor și informațiilor în vederea valorizării lor istorice și muzeistice.

Cercetarea arheologică desfășurată în intervalul aprilie – noiembrie 2015 a debutat cu o ridicare topografică și fotografie aeriană, realizate în cursul anului 2014. Centrul de Informare (aprilie – iunie 2015) a fost amplasat în imediata apropiere a incintei antice, la aproximativ 100 de metri ENE de intrarea în fortificație. Cercetările realizate în ultimii 8 ani pe platoul afectat de realizarea Centrului de Informare au dus la identificarea mai multor complexe din perioadele romano-bizantină și medievală – morminte medio-bizantine, fragmente de ziduri legate cu pământ, gropi de diferite forme și funcțiuni. Suprafața cercetată, însumând o arie de 650 mp a fost împărțită cu ajutorul stației totale în 8 secțiuni de 2 x 25 m, cu martori de 1 metru, orientate aproximativ E-V.

Parcarea, respectiv căile rutiere (aprilie–mai, iulie-august 2015) au fost amplasate funcție de rețeaua rutiera deja existentă în imediata vecinătate a fortificației capidavense, la nord de aceasta. Cele două obiective debutează în dreptul turnului IV, respectiv a curtinei E, pentru a se încheia acolo unde se realizează și joncțiunea cu DJ 223, pe platoul înalt plasat la cca. 200 m ENE de poarta principală a cetății. Întreaga zonă cercetată (cca. 630 mp) a fost împărțită în 9 secțiuni după cum urmează: S I, S II – 36 x 2 m; S III, S IV – 30 x 2 m; S V, S VI – 19 x 2 m; S VII, S VIII, S IX – 24 x 2 m. Toate secțiunile au fost despărțite de martori stratigrafici, având lățimea de 1 metru, fiind orientate aproximativ E-V.

Aleea de acces către centrul de informare destinată persoanelor cu dizabilități (iunie-iulie 2015) a fost amplasată pe latura estică a Centrului de informare turistică. Cercetarea arheologică desfășurată aici (cca. 150 mp) a fost realizată prin intermediul a cinci secțiuni stratigrafice, trasate conform traseului aleii respective: SI 2 x 17 m, SII 2 x 19m, SIII 2 x 6 m, SIV 2 x 12,5 m , SV 2 x 15,5 m.

Extinderea centrului de informare turistică (octombrie-noiembrie 2015), reprezentând o suprafață de cca 250 mp se găsește la SE de clădirea mai sus amintită, în imediata sa apropiere. Zona a fost cercetată în suprafață, ca urmare a informațiilor recent obținute din cercetarea efectuată în lunile aprilie–iunie, care indicau că în această direcție se concentrează cea mai mare densitate a înmormântărilor medio-bizantine.

În urma cercetării arheologice efectuate în sectorul X extra muros de la Capidava, pe o suprafață de cca. 1800 mp au fost înregistrate o serie de rezultate remarcabile. După îndepărtarea stratului vegetal actual, ce are o grosime variabilă de cca. 0,20/0,30 m, urmează un strat de vegetal antic și medieval de cca. 0,40-0,90 m, în care au apărut și primele complexe: morminte medievale, fragmente de zidurile legate cu pământ și locuințe medievale. Solul galben (loess-ul) apare imediat sub nivelul vegetal antic și medieval, fiind străpuns de gropi de morminte sau gropi menajere. Prin răzuiri succesive au fost identificate un număr de 375 de complexe arheologice, reprezentând 186 de morminte de înhumatie, 133 de gropi de diferite forme și funcțiuni, 28 de fragmente de ziduri realizate din piatră legate cu pământ, 5 structuri de locuire, 2 structuri de combustie, 7 vetre exterioare și 11 șanțuri folosite pentru drenaj.

Dintre cele 186 de morminte descoperite, două aparțin epocii bronzului, restul fiind atribuite epocii medievale. Acestea din urmă pot fi clasificate în trei categorii: a) în groapă simplă, patrulateră, cu defunctul orientat aproximativ NE-SV (cap); b) cu defuncții chiriciți, uneori cu depunere de ofrandă animală, cum este cazul mormintelor C6, C11, C20; c) gropi comune, cu doi sau mai mulți indivizi (cazul mormintelor C42 sau C58). Inventarul mormintelor este relativ variat, fiind reprezentat în principal de obiecte de port sau bijuterii: cataramă, aplice, butoni, brățări, mărgelile, inele, cercei. Se poate considera faptul că necropola medievală este limitată în mare către N-NV de către DJ 223 Cernavodă-Hârșova, deși câteva morminte medio-bizantine, chiar în groapă comună au fost cunoscute încă din anii 1950. De asemenea, se poate evidenția clar o stratificare a necropolei, fiind surprinse cel puțin două orizonturi funerare.

O parte a gropilor menajere sau de extracție a loess-ului și o parte a fragmentelor de ziduri pot fi atribuite, cu siguranță, perioadei târzii a epocii romane, având bune analogii în teritoriul capidavens.

Peisajul extramuran a fost intens exploatat în perioada antică și medievală, dovadă fiind numărul mare de intervenții antropice, bogatul material arheologic descoperit (în covârșitoare măsură fragmentar) sugerând o evidentă zonă de pasaj și trecere în imediata apropiere a porții cetății). Toate complexele arheologice au fost înregistrate prin fotografie și desen la scara 1:20.

Cercetările întreprinse pe suprafața supusă investiției, au adus elemente noi privind spațiul aflat în imediata apropiere a incintei Capidavei. Cele două morminte din perioada Bronzului târziu (C34 și C115), atribuite de noi unei comunități de tip Coslogeni, se pot lega de descoperirile mai vechi de materiale arheologice din aceeași perioadă (sceptre-pisălog) apărute întâmplător în nivelurile romano-bizantine din cetate. Aceste descoperiri atestă existența unei comunități umane din sec. XIII-XII a.Chr. în acest spațiu.

Densitatea complexelor dovedește o intensă exploatare a spațiului extramuran. Identificarea necropolei medievale în imediata apropiere a cetății aduce o viziune nouă asupra spațiului în epoca medievală, dacă ar fi să o comparăm cu perioada anterioară, romano-bizantină, când necropola se afla la o distanță de peste 300 de metri de incintă.

O situație elocventă în ce privește intensitatea exploatării peisajului din imediata apropiere a cetății o reprezintă descoperirea structurilor de locuire C 5, C8, C 60, respectiv C 67. Toate cele patru locuințe sunt databile pe baza materialului ceramic, descoperit in situ, în perioada medievală. În cazul complexelor C 5 și C 67 situația este una aparte, locuințele medievale fiind suprapuse la rândul lor de gropile mai multor morminte din aceeași epocă. La polul opus se plasează complexul C 8, situat la cca 35,00 m N de turnul VI al cetății, descoperit la o adâncime foarte mică (0,40 m), ce păstra încă cinci vase ceramice în cuptorul locuinței. Acest aspect conferă informații noi cu privire la nivelul de călcare din perioada medievală în raport cu fortificația.

[Raportul 5588 din cronica.cimec.ro](#)
[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
